

ББК 65.05
УДК 338.24
С-91

Сучасні аспекти розвитку економіки: проблеми і перспективи.
XV Міжнародна науково-практична конференція, (м. Київ, 05-06 жовтня 2012 р.). – Київ: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2012. – 136 с.

ББК 65.05
УДК 338.24
С-91

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

Але чому кредитори хочуть позичити гроші? Тому що, поки економіка в цілому функціонує добре, надання грошей в борг не виглядає ризиковою справою. Взяти до прикладу іпотечку. Кілька років тому Федеральний Резервний Банк у Бостоні проводив дослідження іпотечних дефолтів, коли позичальники не могли чи не хотіли повертати гроші. Вони визначили, що поки ціни на нерухомість зростають, навіть якщо боржники втрачають роботу, вони просто продають свої будинки і повертають борг. Схожі ситуації трапляються з багатьма видами позичальників. Отже, поки з економікою не трапляється нічого поганого, позичання коштів не виглядає ризиковим [3].

Є ще один факт: поки рівень боргу є досить низьким, економіка не піддається впливу негативних явищ. Тому в економіці з низьким рівнем боргу виникає відчуття безпечності позик. Через деякий час сприйняття безпечності позичання коштів призводить до спрощення позикових стандартів. Як підприємці, так і домашні господарства звикають до позичання коштів, тому загальний рівень кредитного плеча зростає.

Все це, звісно, створює підґрунтя для майбутньої катастрофи. Рано чи пізно борг зростає настільки, що економіка перестає буди стабільною і стає дуже вразливою. Наступає момент, коли люди починають розуміти наскільки ризиковим є борг. Ця ситуація і є «моментом Мінські». Саме це розуміння призводить до самозароджуваної економічної кризи.

Цей момент часто також відомий як момент «Wile E. Coyote». Він отримав назву від імені мультиплікаційного героя, який у своїх пригодах часто стрибав зі скали і замість того, щоб зразу впасти у прірву, ще певний час перебирає ногами, потім дивиться вниз і лише тоді падає. Щось подібне трапляється і з економікою.

Як тільки рівень боргу зростає до певного рівня, будь-що може спричинити «Мінські момент» – будь-яка пересічна рецесія і «бульбашка нерухомості лускає». Безпосередня причина цього явища навряд чи важлива, важливим є те, що кредитори починають усвідомлювати, наскільки ризиковим є борг, а дебітори змушені і далі позичати. Саме це усвідомлення призводить до того, що економіка починає рухатися згідно «спіралі боргової дефляції» Фішера.

Ірвінг Фішер підвів підсумок змістовним гаслом, що є не дуже точним, проте відображає суть: «Чим більше боржники платять, тим більше вони винні». Він стверджував, що саме це було реальною передісторією виникнення Великої Депресії – економіка США увійшла у рецесію із безпрецедентним рівнем боргу, що зробило її уразливою і призвело у спіралеподібний рух донизу. Звичайно, він був правий. Його стаття читається так, ніби вона написана вчора, тобто ця ж сама ідея пояснює виникнення сьогоденної кризи.

Відповідно до ідеї Фішера про боргову дефляцію, поточний стан світової економіки можна охарактеризувати так: прямо зараз, боржники не можуть витратити гроші, а кредитори не хочуть витратити їх.

Література:

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Hyman_Minsky
2. Krugman, Paul R. End this depression now! [Text] / Paul R. Krugman. – New York: W. W. Norton & Company, Inc., 2012. – 259 p.
3. Hyman P. Minsky. The Financial Instability Hypothesis / Yale University Press. – 1986. – 8 p.

Поліщук О. В.
доцент кафедри МЕНВІБ
Інституту міжнародних відносин НАУ
м. Київ, Україна

ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ – КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Новою для України, але достатньо відомою у світі формою інвестування є венчурне фінансування, яке має деякі відмінності порівняно із традиційними формами фінансування.

Іноземні інвестори венчурного капіталу досліджують довгострокові перспективи підприємства, в яке вкладають кошти. Практика венчурного фінансування передбачає інвестування як шляхом придбання акцій (паїв) компанії, так і шляхом кредитування підприємств. Процес інвестування передбачає залучення інвесторів у безпосереднє управління виробничим процесом, прийняття стратегічно важливих рішень. Фірма, що отримує венчурне фінансування, стає акціонерною компанією закритого типу, акції якої належать вузькому колу осіб — її засновникам та інвесторам венчурного капіталу.

Переваги венчурного фінансування полягають у тому, що створювані невеликі фірми мають доступ до фінансових ресурсів, а також можливість консультацій з питань

виробництва, фінансів, управління персоналом, чим забезпечуються гнучкість у управлінні та швидкість прийняття рішень.

Загальною рисою, притаманною для венчурного фінансування, є пряма залежність між ризиком і можливістю отримати інвестиції. Британська асоціація венчурного капіталу саме так і формулює своє кредо: «Венчурний капітал шукає ризик». Але на практиці, чим вищий фінансовий ризик, тим важче підприємцю отримати фінансування для його проєктів і тим вищу ціну потрібно платити за залучені кошти у вигляді процентів, або в обсязі прибутків майбутньої фірми.

У США та країнах Західної Європи венчурний капітал, займаючи невеликий сектор у порівнянні з іншими фінансовими ринками, відіграє значну економічну роль саме тому, що він інвестується у зростаючі компанії. Доказом цього є те, що більшість технологічних революцій були ініційовані фірмами, які фінансуються венчурним капіталом (Майкрософт, Колтак, Інтел, Епл Комп'ютер, Федерал Експрес та ін.). У Європі витрати на проведення наукових досліджень і розробок нових зростаючих фірм, які підтримуються венчурним капіталом, складають в середньому 8,6 відсотка від об'єму продажу, тоді як в інших компаніях – лише 1,3 відсотка. [1, с.2]

Венчурні фонди Західної Європи інвестують більше 6 млрд. дол. на рік. Але, на відміну від американських, європейські фонди ризикового фінансування воліють вкладати кошти не в початковий, а у вже зрілий, що добре зарекомендував себе, бізнес. Це пояснюється тим, що на початку 80-х років багато фондів, зокрема британських, прогоріли на фінансуванні привабливих і дуже модних тоді ідей у сфері інформаційних технологій.

Пальма першості в галузі венчурного фінансування належить Великобританії. Венчурні фонди Франції, Голландії черпають інвестиційний капітал переважно у найбільших банках і страхових компаніях, британський – у пенсійних фондах. Стратегічний альянс підприємств із венчурними фондами дає високі економічні результати. За даними Асоціації венчурних фондів Великобританії, загальний обсяг продажу у фірмах, що стали об'єктами венчурного фінансування, збільшився на 34 відсотки, обсяг експорту – на 29, чисельність персоналу – на 15, тоді як по країні в цілому дані показники на порядок нижчі [2].

Венчурний бізнес, особливо американський – це система економічних відносин між великими і малими підприємствами з метою впровадження науково - технічних досягнень. Але він також виступає у формі розширеного відтвореного фінансового капіталу. Виокремлюють групу так званих, внутрішніх венчурів: коли всередині підприємства створюється колектив на чолі з автором проєкту, якому фірма надає кошти і допомогу, та групу „венчурних підприємств”, коли ініціатор венчура виходить зі складу корпорації, створює окрему юридичну особу, яка фінансується „материнською” корпорацією або стороннім венчурним капіталом. І хоч майже п'ята частина венчурних підприємств зазнають краху, а шістдесят відсотків венчурів повертають вкладені кошти, в разі успіху норма прибутку на авансовий капітал незрівнянно перевищує банківські відсотки.

Завданням розвитку венчурного бізнесу в Україні виступає необхідність пошуку коштів, які мають виділятися під перспективну ідею без гарантованого забезпечення власністю, збереженнями, або іншими активами підприємця. Якщо проєкт провалиться, максимум, на що може претендувати інвестор, це частина активів даної фірми, пропорційна його частці в зареєстрованому статутному фонді. Інвестор венчурного капіталу йде на розділення всієї відповідальності і фінансового ризику разом з підприємцем. Потреба в одержанні кредитів такого роду часто виникає у початківців або дрібних підприємців, винахідників, учених і інженерів, які намагаються самостійно реалізувати нові оригінальні і перспективні розробки; активна участь інвесторів в управлінні фінансуванням проєктів на всіх етапах, починаючи з експертизи ідей підприємців і закінчуючи забезпеченням ліквідності акцій створеної фірми; венчурні фонди повинні бути готові вкладати кошти в наукомісткі розробки навіть тоді, коли існує висока ступінь невизначеності. Адже саме тут приховано найбільший потенційний резерв одержання прибутку. Зрозуміло, що інвестори венчурного капіталу йдуть назустріч підприємцям, виходячи не з альтруїстичних міркувань. Інтерес інвестора полягає якраз у тому, щоб отримати від своїх капіталовкладень прибуток, який буде суттєво вищим, ніж розміщення вільних фінансових коштів на банківських депозитах, або при їх вкладенні в державні цінні папери з фіксованим прибутком.

Подолання негативних тенденцій та стимулювання позитивних факторів у становленні й розвитку сектора венчурного капіталу в Україні, адаптація його до реалій українського суспільства, дасть змогу йому стати перспективним джерелом фінансових ресурсів для активізації бізнесу, а відтак і піднесення української економіки в цілому. При цьому важливо спиратися на зарубіжний досвід, не забуваючи про необхідність його критичного засвоєння та раціонального перенесення на вітчизняний ґрунт.

Література:

1. Бунчук М. Венчурний капітал / М.Бунчук// Технологічний бізнес. – 2000. - № 1. – С.2.
2. Історія інвесторів - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://investblog.net.ua/invest-cumky/venchurni-fondy-katalizator-ekonomichnoho-zrostantnya>